Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/640

2025 2 10

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. sausio 21 d.

kuria pritariama Slovėnijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui

(C/2025/640)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnį,

atsižvelgdama į Reglamentą (ES) 2024/1263, ypač į jo 17 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

BENDROSIOS PASTABOS

(1) 2024 m. balandžio 30 d. įsigaliojo reformuota ES ekonomikos valdymo sistema. Pagrindiniai reformuotos ES ekonomikos valdymo sistemos elementai yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros ([1]) kartu su iš dalies pakeistu Reglamentu (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo ([2]) ir iš dalies pakeista Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl valstybių narių biudžeto sistemų ([3]). Šia sistema siekiama skatinti patikimus ir tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį augimą bei atsparumą įgyvendinant reformas bei pasitelkiant investicijas ir užkirsti kelią perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Be to, ja valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę ir skiriamas didesnis dėmesys vidutinės trukmės laikotarpiui ir veiksmingesniam bei nuoseklesniam taisyklių laikymosi užtikrinimui;

(2) naujosios ekonomikos valdymo sistemos pagrindas yra nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, kuriuos valstybės narės pateikia Tarybai ir Komisijai. Šiais planais siekiama dviejų tikslų: i) užtikrinti, kad, *inter alia*, iki koregavimo laikotarpio pabaigos valdžios sektoriaus bendroji skola imtų patikimai mažėti arba liktų apdairaus lygio, ir kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu būtų sumažintas ir išliktų mažesnis už 3 % BVP pamatinę vertę, ir ii) užtikrinti, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus ES prioritetus. Tuo tikslu kiekviename plane turi būti pateiktas vidutinės trukmės įsipareigojimas laikytis grynųjų išlaidų ([4]) plano, kuriuo veiksmingai nustatomas biudžeto apribojimas plano įgyvendinimo laikotarpiu, apimančiu ketverius ar penkerius metus (priklausomai nuo įprastos valstybės narės teisėkūros institucijos kadencijos trukmės). Be to, plane turi būti paaiškinta, kaip valstybė narė užtikrins, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose (jei taikytina, įskaitant rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra (MDP)), nustatytus iššūkius, ir kaip valstybė narė atsižvelgs į bendrus Sąjungos prioritetus. Fiskalinio koregavimo laikotarpis apima ketverių metų laikotarpį ir gali būti pratęstas ne ilgiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas, atitinkančias Reglamente (ES) 2024/1263 nustatytus kriterijus;

([1]) 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (ES) 2024/1264, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L, 2024/1264, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva (ES) 2024/1265, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms (OL L, 2024/1265, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnyje, t. y. valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus i) palūkanų išlaidas, ii) diskrecines pajamų priemones, iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų, iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui, v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

(3) pateikus planą, Komisija turi įvertinti, ar jis atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

(4) remdamasi Komisijos rekomendacija, Taryba turi priimti rekomendaciją, kurioje nustatomas atitinkamos valstybės narės grynųjų išlaidų planas ir, kai taikytina, pritaria reformų ir investicijų įsipareigojimams, kuriais grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas;

PASTABOS DĖL SLOVĖNIJOS NACIONALINIO VIDUTINĖS TRUKMĖS LAIKOTARPIO FISKALINIO STRUKTŪRINIO PLANO

(5) 2024 m. spalio 15 d. Slovėnija Tarybai ir Komisijai pateikė savo nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą. Planas pateiktas pratęsus Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnyje nustatytą terminą, kaip susitarta su Komisija, atsižvelgiant į Slovėnijos nurodytas priežastis;

Procesas iki plano pateikimo

(6) siekdama suteikti struktūrą dialogui, po kurio pateikiami nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, 2024 m. birželio 21 d. Komisija Slovėnijai pagal Reglamento (ES) 2024/1263 9 straipsnį išsiuntė orientacinę trajektoriją ([5]). 2024 m. spalio 15 d. Komisija orientacinę trajektoriją paskelbė ([6]). Orientacinė trajektorija yra grindžiama rizika ir ja užtikrinama, kad iki fiskalinio koregavimo laikotarpio pabaigos ir nesiimant tolesnių biudžeto priemonių po koregavimo laikotarpio, valdžios sektoriaus bendroji skola vidutinės trukmės laikotarpiu patikimai mažėtų arba liktų apdairaus lygio, o valdžios sektoriaus deficitas koregavimo laikotarpiu būtų sumažintas iki mažesnės nei 3 % BVP vertės ir vidutinės trukmės laikotarpiu išliktų mažesnis už tą pamatinę vertę. Vidutinės trukmės laikotarpis apibrėžiamas kaip dešimties metų laikotarpis po koregavimo laikotarpio pabaigos. Pagal Reglamento (ES) 2024/1263 7 ir 8 straipsnius orientacinė trajektorija taip pat dera su skolos tvarumo apsaugos priemone ir atsparumo deficitui apsaugos priemone. Slovėnijos orientacinėje trajektorijoje nustatyta, kad, remiantis Komisijos prielaidomis, kuriomis grindžiamos 2024 m. birželio mėn. perduotos išankstinės gairės, ir darant prielaidą, kad bus taikomas 4 metų koregavimo laikotarpis, grynosios išlaidos neturėtų didėti daugiau nei 1 lentelėje nurodytos vertės. Tai atitinka 4,4 % vidutinį grynųjų išlaidų augimą per koregavimo laikotarpį (2025–2028 m.);

1 lentelė. 2024 m. birželio 21 d. Komisijos Slovėnijai pateikta orientacinė trajektorija

	2025	2026	2027	2028	Vidurkis 2025–2028
Didžiausias grynųjų išlaidų augimas (metinis, %)	4,9	4,5	4,3	4,2	4,4

Šaltinis: Komisijos skaičiavimai.

(7) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 12 straipsnį 2024 m. liepos ir rugsėjo mėn. vyko Slovėnijos ir Komisijos techninis dialogas. Dialoge daugiausia dėmesio skirta Slovėnijos numatytam grynųjų išlaidų planui ir jo pagrindinėms prielaidoms, taip pat numatomam reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir bendrus Sąjungos prioritetus, kurie apima sąžiningą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, socialinį ir ekonominį atsparumą, energetinį saugumą ir gynybos pajėgumų stiprinimą, įgyvendinimui;

(8) remiantis Slovėnijos plane pateikta informacija, 2024 m. spalio mėn. pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnio 3 dalį ir 36 straipsnio 1 dalies c punktą Slovėnija konsultavosi su socialiniais partneriais ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Remiantis Slovėnijos plane pateikta informacija, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas ir kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai pateikė pastabų dėl plano projekto, be kita ko, dėl reformų ir su žaliąja pertvarka susijusių poreikių įvertinimo;

([5]) Valstybėms narėms ir Ekonomikos ir finansų komitetui perduotos išankstinės gairės apima trajektorijas be koregavimo laikotarpio pratęsimo ir su juo (atitinkamai apimančias 4 ir 7 metus). Jos taip pat apima pagrindines pradines sąlygas ir pagrindines prielaidas, naudojamas Komisijos vidutinės trukmės laikotarpio valdžios sektoriaus skolos prognozavimo sistemoje. Orientacinė trajektorija apskaičiuota pagal metodiką, aprašytą Komisijos *2023 m. skolos tvarumo stebėsenos ataskaitoje* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Ji grindžiama Europos Komisijos 2024 m. pavasario prognoze ir jos vidutinės trukmės laikotarpio pratęsimu iki 2033 m., o ilgalaikis BVP augimas ir su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos atitinka bendrą Komisijos ir Tarybos *2024 m. ataskaitą dėl senėjimo* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#slovenia.

(9) Slovėnijos fiskalinė taryba savo nuomonę dėl plano pateikė spalio 21 d. Siekdama įvertinti plano įsipareigojimų riziką, Fiskalinė taryba parengė savo viešųjų finansų projekcijas. Ji padarė išvadą, kad nukrypimai nuo prognozuojamo valdžios sektoriaus balanso ir skolos plano gali ypač pasireikšti antroje koregavimo laikotarpio pusėje dėl padidėjusių išlaidų, susijusių su kompensacija viešojo sektoriaus darbuotojams, ir išlaidų sveikatos priežiūros srityje. Fiskalinė taryba nurodė, kad plano įsipareigojimams įvykdyti reikia papildomų kompensacinių priemonių;

(10) 2024 m. spalio 4 d. plano projektas buvo aptartas nacionaliniame parlamente. 2024 m. spalio 10 d. jį priėmė vyriausybė;

Kiti susiję procesai

(11) 2024 m. spalio 15 d. Slovėnija pateikė 2025 m. biudžeto plano projektą. 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė nuomonę dėl šio biudžeto plano projekto ([7]);

(12) 2024 m. spalio 21 d. Taryba Slovėnijai Europos semestro kontekste pateikė įvairių konkrečiai jai skirtų rekomendacijų ([8]);

PLANO SANTRAUKA IR KOMISIJOS ATLIKTAS JO VERTINIMAS

(13) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnį Komisija planą įvertino taip:

Kontekstas: makroekonominė ir fiskalinė padėtis ir perspektyva

(14) 2023 m. ekonominė veikla Slovėnijoje išaugo 2,1 %, daugiausia dėl vidaus paklausos ir grynojo eksporto. Tačiau dėl atsargų sumažėjimo BVP augimas sumažėjo 1,5 procentinio punkto. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozėje numatoma, kad dėl privataus ir valdžios sektoriaus vartojimo ir susikaupusių atsargų 2024 m. ekonomika augs 1,4 %, nepaisant neigiamo grynojo eksporto poveikio. 2025 m. realusis BVP turėtų padidėti 2,5 %, nes toliau turėtų užtikrintai didėti privatus vartojimas ir sparčiau didėti investicijos. Numatoma, kad 2026 m. realusis BVP padidės 2,6 %, nes prognozuojama, kad privatusis ir valdžios sektoriaus vartojimas bei investicijos toliau didės. Numatoma, kad prognozės laikotarpiu (t. y. 2024–2026 m.) potencialiojo BVP augimas Slovėnijoje šiek tiek sumažės nuo 2,6 % 2023 m. iki 2,5 % 2026 m. dėl sumažėjusio darbo jėgos indėlio. 2023 m. nedarbo lygis buvo 3,7 % ir Komisija prognozuoja, kad 2024 m. jis sieks 3,5 %, o 2025 m. ir 2026 m. – 3,6 %; Prognozuojama, kad infliacija (BVP defliatorius) sumažės nuo 7,2 % 2023 m. iki 2,1 % 2024 m. ir 2025 m. pasieks 3,2 %, o 2026 m. – 2,1 %;

(15) kalbant apie fiskalinius pokyčius, 2023 m. Slovėnijos valdžios sektoriaus deficitas sudarė 2,6 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę jis turėtų pasiekti 2,4 % BVP 2024 m. ir toliau mažėti iki 2,1 % BVP 2025 m. ir, remiantis nesikeičiančios politikos prielaida, nusistovėti ties 2,1 % 2026 m. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozės apima Slovėnijos 2025 m. biudžeto projektą, kurio pasiūlymą rugsėjo mėn. vyriausybė pateikė nacionaliniam parlamentui. 2023 m. pabaigoje valdžios sektoriaus bendroji skola buvo 68,4 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę numatoma, kad skolos santykis 2024 m. pabaigoje sumažės iki 67,1 % BVP. Numatoma, kad jis dar sumažės iki 64,4 % BVP 2025 m. pabaigoje ir iki 63,1 % 2026 m. pabaigoje. Komisijos fiskalinėje prognozėje neatsižvelgiama į vidutinės trukmės laikotarpio planuose nustatytus politikos įsipareigojimus, kol jie nebus pagrįsti patikimai paskelbtomis ir pakankamai tiksliomis konkrečiomis politikos priemonėmis;

Plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės makroekonominės prielaidos

(16) Slovėnijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas apima 2025–2028 m. laikotarpį ir jame pateikiamas ketverių metų fiskalinis koregavimas;

(17) plane pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2024/1263 13 straipsnį;

(18) plane įsipareigojama laikytis 2 lentelėje nurodyto grynųjų išlaidų plano, atitinkančio 4,5 % vidutinį grynųjų išlaidų augimą 2025–2028 m. Plane nurodytas vidutinis grynųjų išlaidų augimas koregavimo laikotarpiu (2025–2028 m.) yra didesnis už 2024 m. birželio 21 d. Komisijos perduotoje orientacinėje trajektorijoje nurodytą grynųjų išlaidų augimą. Plane daroma prielaida, kad potencialiojo BVP augimas laipsniškai sumažės nuo 2,9 % 2024 m. iki 2,1 %

([7]) Komisijos nuomonė dėl Slovėnijos biudžeto plano projekto, 2024 11 26, C(2024)9064 final.
([8]) 2024 m. spalio 21 d. Tarybos rekomendacija dėl Slovėnijos ekonominės, biudžeto, užimtumo ir struktūrinės politikos.

2028 m. Be to, plane numatoma, kad 2024 m. BVP defliatoriaus augimo tempas padidės nuo 3,0 % iki 3,7 % 2025 m., o paskui sumažės iki 2,9 % 2026 m. ir iki 2,8 % 2028 m.;

2 lentelė. Slovėnijos plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos

	2024	2025	2026	2027	2028	Vidurkis plano galiojimo laikotarpiu 2025–2028
Grynųjų išlaidų augimas (metinis, %)	6,2	5,6	4,4	4,1	4,0	4,5
Grynųjų išlaidų augimas (bendras, nuo 2023 bazinių metų, %)	6,2	12,1	17,0	21,8	26,6	nėra
Potencialiojo BVP augimas (%)	2,9	2,8	2,4	2,2	2,1	2,4
Infliacija (BVP defliatoriaus augimas) (%)	3,0	3,7	2,9	2,9	2,8	3,1

Šaltinis: Slovėnijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ir Komisijos skaičiavimai.

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus bendrajai skolai

(19) jei plane numatytas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos pasitvirtintų, valdžios sektoriaus bendroji skola pagal planą laipsniškai sumažėtų nuo 67,5 % 2024 m. iki 61,2 % BVP koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.), kaip nurodyta toliau pateiktoje lentelėje. Prognozuojama, kad po koregavimo vidutinės trukmės laikotarpiu (t. y. iki 2038 m.) skolos santykis pagal planą toliau mažės iki 2035 m. ir pasieks 54,5 % BVP. Vėliau jis lėtai padidėtų iki 55,6 % BVP 2038 m.;

3 lentelė. Slovėnijos plane pateikti valdžios sektoriaus bendrosios skolos ir balanso pokyčiai

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valdžios sektoriaus skola (% BVP)	68,4	67,5	65,4	64,2	62,8	61,2	55,6
Valdžios sektoriaus balansas (% BVP)	- 2,6	- 2,9	- 2,6	- 1,9	- 1,6	- 1,2	- 2,8

Šaltinis: Slovėnijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

taigi, pagal planą valdžios sektoriaus bendroji skola vidutinės trukmės laikotarpiu taptų mažesnė už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę. Tai yra tikėtina remiantis plano prielaidomis, nes pagal visus Komisijos skolos tvarumo analizės deterministinius testavimus nepalankiausiomis sąlygomis numatoma, kad skola iki 2038 m. bus mažesnė nei 60 % BVP. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su skolos reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio a punkte ir 16 straipsnio 2 dalyje;

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus balansui

(20) remiantis plane pateiktu grynųjų išlaidų planu ir prielaidomis, valdžios sektoriaus deficitas palaipsniui mažėtų nuo 2,9 % BVP 2024 m. iki 1,2 % BVP 2028 m. Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) neviršytų 3 % BVP pamatinės vertės. Be to, per dešimt metų po koregavimo laikotarpio (t. y. iki 2038 m.) valdžios sektoriaus deficitas neviršytų 3 % BVP. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir

makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su deficito reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio b punkte ir 16 straipsnio 2 dalyje;

Fiskalinio koregavimo laiko profilis

(21) fiskalinio koregavimo laiko profilis, matuojamas kaip plane aprašytas struktūrinio pirminio balanso pokytis, yra linijinis, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio c punkte. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su apsaugos sąlyga, pagal kurią neleidžiama fiskalinio koregavimo pastangų sutelkti laikotarpio pabaigoje, nustatyta Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio c punkte, ir pereinamojo laikotarpio nuostata, nustatyta jo 36 straipsnio 1 dalies e punkte;

4 lentelė. Slovėnijos plane pateikti struktūrinio pirminio balanso pokyčiai

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Struktūrinis pirminis balansas (% BVP)	- 1,8	- 1,3	- 0,9	- 0,4	0,0	0,5
Struktūrinio pirminio balanso pokytis (proc. punktais)	nėra	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

Šaltinis: Slovėnijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

Plano derėjimas su atsparumo deficitui apsaugos priemone

(22) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 8 straipsnį, struktūrinio pirminio balanso metinis koregavimas turėtų būti ne mažesnis kaip 0,4 procentinio punkto BVP, jei ankstesniais metais struktūrinis deficitas tebeviršijo 1,5 % BVP, kad struktūriniu požiūriu būtų pasiekta 1,5 % BVP bendra atsparumo marža. Metinis fiskalinis koregavimas pagal plano politikos įsipareigojimus ir makroekonomines prielaidas siekia 0,4 % BVP visu koregavimo laikotarpiu. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su atsparumo deficitui apsaugos priemone;

Plano derėjimas su skolos tvarumo apsaugos priemone

(23) remiantis Reglamento (ES) 2024/1263 7 straipsniu, kadangi valdžios sektoriaus bendroji skola pagal planą bus 60–90 % BVP per koregavimo laikotarpį, skolos santykis turi vidutiniškai mažėti bent 0,5 procentinio punkto per metus, kol bus mažesnis nei 60 %. Šis vidutinis sumažėjimas apskaičiuotas 2024–2028 m. laikotarpiu ir sudaro 1,6 procentinio punkto (žr. 3 lentelę). Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su skolos tvarumo apsaugos priemone;

Makroekonominės ir fiskalinės plano prielaidos

(24) planas grindžiamas prielaidomis, kurios skiriasi nuo 2024 m. birželio 21 d. Slovėnijai perduotų Komisijos prielaidų. Visų pirma plane taikomos skirtingos prielaidos dėl aštuonių kintamųjų, t. y. atnaujintų istorinių duomenų, 2024 m. pradinės būklės (įskaitant pirminį deficitą ir pirminių išlaidų dalį 2024 m.), potencialiojo BVP augimo, BVP defliatoriaus augimo, realiojo BVP augimo, palūkanų normų, atsargų ir srautų koregavimo ir vienkartinių priemonių. Būtina atlikti kruopštų šių prielaidų skirtumų vertinimą, siekiant užtikrinti, kad jos būtų paremtos patikimais ir duomenimis pagrįstais ekonominiais argumentais, ypač dėl to, kad plane numatytas vidutinis grynųjų išlaidų augimas yra didesnis nei orientacinėje trajektorijoje. Prielaidų skirtumai, turintys didžiausią poveikį vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, išvardyti toliau kartu su kiekvieno atskirai vertinamo prielaidų skirtumo įvertinimu.

— Plane daroma prielaida, kad, palyginti su prielaidomis, kuriomis grindžiama orientacinė trajektorija, 2024–2033 m. potencialiojo BVP augimas bus vidutiniškai 0,1 procentinio punkto mažesnis, remiantis atnaujinto modelio skaičiavimais, kuriuose atsižvelgiama į peržiūrėtus ir naujus duomenis. Ši prielaida yra atsargi ir todėl tinkamai pagrįsta. Ji prisideda prie mažesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis.

— Plane daroma prielaida, kad 2025 m. BVP defliatorius bus gerokai didesnis, palyginti su prielaidomis, kuriomis grindžiama orientacinė trajektorija, o defliatoriaus augimas likusiais koregavimo laikotarpio metais ir toliau atitiks orientacinės trajektorijos augimą. Plane taip pat naudojami atnaujinti duomenys, pagrįsti rinkos lūkesčiais. Tai prisideda prie didesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Dėl viešojo sektoriaus darbo užmokesčio reformos pradžios ir didesnės 2025 m. prognozuojamos infliacijos numatoma, kad 2025 m. BVP defliatorius didės, palyginti su 2024 m. Prognozuojama, kad infliacija didės panaikinus likusias priemones, skirtas didelių energijos kainų poveikiui sušvelninti (atnaujintą įnašą elektros energijos gamybai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir didelio naudingumo kogeneracijai remti), taip pat papildomai apmokestinus gėrimus (pvz., alkoholinius gėrimus ir gėrimus, į kuriuos pridėta cukraus). Ši prielaida apima naujausius politinius sprendimus ir naujausius duomenis, todėl laikoma tinkamai pagrįsta.

Likę skirtumai nedaro didelio poveikio vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, palyginti su Komisijos prielaidomis. Apskritai, atsižvelgus į visus prielaidų skirtumus, vidutinis grynųjų išlaidų augimas plane yra didesnis nei orientacinėje trajektorijoje. Remiantis šiuo vertinimu, planas atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 13 straipsnio b punkte nustatytą reikalavimą. Ateityje vertindama, ar laikomasi rekomendacijos, Komisija atsižvelgs į pirmiau pateiktą plano prielaidų vertinimą;

Fiskalinė plano strategija

(25) remiantis plane pateikta orientacine fiskaline strategija, įsipareigojimai dėl grynųjų išlaidų bus vykdomi ribojant išlaidas ir atliekant diskrecinį pajamų didinimą. Plane skelbiama, kad 2025 m. bus nustatytas naujas privalomas ilgalaikės priežiūros įnašas, kuris bus renkamas nuo 2025 m. liepos 1 d., didesnis išmetamo CO_2 kiekio mokestis, didesni mokesčiai alkoholiniams gėrimams ir gėrimams, į kuriuos pridėta cukraus, ir panaikintos likusios priemonės, skirtos didelių energijos kainų poveikiui sušvelninti. Pajamas iš dalies atsvers galimas išlaidų padidėjimas dėl viešojo sektoriaus darbo užmokesčio reformos, kuri bus palaipsniui pradėta įgyvendinti 2025–2028 m. Plane nustatyta, kad Finansų ministerijos Vidaus audito viešųjų finansų tarnyba 2025 m. pradės šalinti dabartinio viešųjų finansų vidaus audito trūkumus. Be to, 2026 m. ir vėliau plane numatytos tolesnės mokesčių priemonės, pensijų ir ilgalaikės priežiūros reforma bei sveikatos priežiūros reforma. Pensijų, sveikatos ir ilgalaikės priežiūros reformos bei viešojo sektoriaus darbo užmokesčio reforma yra įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Vyriausybė sutiko parengti pensijų teisės akto pakeitimų projektą ir šiuo metu konsultuojasi su socialiniais partneriais. Ilgalaikės priežiūros reforma yra priimta ir palaipsniui įgyvendinama, o 2025 m. įsigalios naujas privalomas įnašas. Politikos priemonių, kurios turi būti priimtos, apibrėžimas turi būti patvirtinamas arba koreguojamas ir kiekybiškai įvertinamas metiniuose biudžetuose. Be to, dėl išlaidų viršijimo, susijusio su vykdomomis viešojo sektoriaus darbo užmokesčio sistemos, ilgalaikės priežiūros ir sveikatos priežiūros reformomis, taip pat su dideliais investiciniais projektais, kyla rizika plane numatytos orientacinės fiskalinės strategijos įgyvendinimui. Be to, 2025 m. biudžeto plano projekte nurodomos politikos priemonės, kuriomis bus įvykdytas 2025 m. grynųjų išlaidų įsipareigojimas ([9]);

Reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus Sąjungos prioritetus

(26) plane aprašomi politikos ketinimai, susiję su reformomis ir investicijomis, kuriomis siekiama reaguoti į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose (KŠSR), nustatytus iššūkius ir atsižvelgti į bendrus ES prioritetus. Į planą įtrauktos septynios visapusiškos reformos (pensijų reforma, sveikatos priežiūros reforma, ilgalaikės priežiūros reforma, viešojo sektoriaus darbo užmokesčio sistemos reforma, būsto politikos reforma, pokyčiai švietimo srityje ir mokesčių pakeitimai). Į planą taip pat įtrauktos priemonės, taikytinos kitose srityse, pavyzdžiui, našumo didinimo, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos. Į planą įtraukta daugiau nei 40 reformų ir investicijų;

(27) kalbant apie bendrą sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos prioritetą, įskaitant Reglamente (ES) 2021/1119 išdėstytus klimato srities tikslus, į planą įtraukti keli teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimami aktai. Be kita ko, rengiamas Klimato aktas, kuriuo siekiama kovoti su klimato kaita ir iki 2045 m. Slovėnijoje pasiekti poveikio klimatui neutralumą. Šiomis aplinkybėmis Slovėnija ketina stiprinti kovos su klimato kaita ir klimato nelaimėmis priemones, ypatingą dėmesį skirdama potvyniams. Kelios investicijos yra skirtos žiedinei ekonomikai skatinti didinant išteklių naudojimo efektyvumą, ekologinėms inovacijoms skatinti ir atliekų tvarkymui gerinti. 2030 m. transporto plėtros strategijoje daugiausia dėmesio skiriama išsamiam tvaraus transporto ir judumo

([9]) Žr. Komisijos nuomonę dėl Slovėnijos biudžeto plano projekto, 2024 11 26, C(2024)9064 final.

planavimui. Slovėnija įgyvendina 2030 m. skaitmeninės transformacijos strategijoje nustatytus tikslus, kurie taip pat atsispindi 2030 m. nacionaliniame skaitmeninio dešimtmečio strateginiame veiksmų plane. Tai apima priemones junglumo srityje pagal 2030 m. gigabitinės infrastruktūros plėtros planą, susijusias su pažangiomis skaitmeninėmis technologijomis ir infrastruktūra, įmonių skaitmenine transformacija ir skaitmeniniais įgūdžiais (pvz., Skaitmeninės įtraukties skatinimo aktas). Įgyvendinami keli strateginiai dokumentai, pavyzdžiui, 2030 m. gigabitinės infrastruktūros planas, 2030 m. ekonomikos skaitmeninės transformacijos strategija ir 2030 m. skaitmeninių viešųjų paslaugų strategija. Kelios pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir sanglaudos politikos fondų lėšomis remiamų priemonių taip pat siūlomos siekiant įgyvendinti bendrą prioritetą – sąžiningą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, pavyzdžiui, ekonomikos (verslo ir pramonės) skaitmeninę transformaciją, švietimo infrastruktūros žalinimą Slovėnijoje, visapusišką žaliojo ir skaitmeninio švietimo transformaciją ir geležinkelių infrastruktūros pajėgumų didinimą. Į planą įtrauktomis reformomis ir investicijomis ketinama įgyvendinti 2019 ir 2020 m. šaliai skirtas rekomendacijas su investicijomis susijusią ekonominę politiką orientuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas, perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų, darnųjį transportą, pavyzdžiui, geležinkelius ir aplinkos infrastruktūrą, atsižvelgiant į regioninius skirtumus; 2020 m. šaliai skirtą rekomendaciją remti įmonių skaitmeninius pajėgumus, ugdyti skaitmeninius įgūdžius, tobulinti e. prekybos ir e. sveikatos priemones ir 2022 m. šaliai skirtą rekomendaciją didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką;

(28) kalbant apie bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo prioritetą, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, į planą įtraukti keli teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimami aktai. Pagrindinės siūlomos priemonės yra pensijų reforma, sveikatos priežiūros reforma ir ilgalaikės priežiūros reforma. Plane teigiama, kad pensijų reforma užtikrins pensijų sistemos tvarumą, tinkamą pensijų lygį, o ją papildys tolesnės darbo rinkos priemonės, kad būtų skatinamas visų pirma vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimas. Plane aprašomos kelios politikos priemonės ir investicijos, priimtos ir planuojamos švietimo, įgūdžių ir mokymosi visą gyvenimą srityje, ir nurodomas našumo ir konkurencingumo didinimo veiksmų plano rengimas. Kitos priemonės apima Slovėnijos kapitalo rinkos plėtojimo 2023–2030 m. strategiją. Plane taip pat numatyta priimti Slovėnijos startuolių strategiją. Mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos finansavimo pokyčiais siekiama investicijas į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą iki 2030 m. padidinti iki 3,5 % BVP. Į planą įtrauktos planuojamos būsto įperkamumo didinimo politikos priemonės. Keliomis pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir ES sanglaudos politiką remiamomis priemonėmis, įskaitant Teisingos pertvarkos fondo III ramsčio priemones, taip pat siekiama įgyvendinti bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo prioritetą, pavyzdžiui, didinti nuomojamų viešųjų būstų atsargas, veiksmingai gydyti užkrečiamąsias ligas, padėti jaunuoliams greičiau patekti į darbo rinką ir taikyti struktūrines priemones, kuriomis siekiama didinti darbo rinkos atsparumą, užtikrinti kvalifikuotą darbo jėgą ir spręsti darbo jėgos trūkumo problemą. Priimtos arba planuojamos kelios priemonės, kuriomis bus siekiama palengvinti ir paspartinti užsieniečių darbuotojų integraciją į darbo rinką ir visuomenę. Į planą įtrauktomis reformomis ir investicijomis ketinama įgyvendinti 2019 ir 2024 m. šaliai skirtą rekomendaciją užtikrinti ilgalaikį pensijų sistemos tvarumą ir adekvatumą; 2019 m. šaliai skirtą rekomendaciją didinti žemos kvalifikacijos ir vyresnio amžiaus darbuotojų įsidarbinimo galimybes; 2019 m. šaliai skirtą rekomendaciją didinti konkurenciją, profesionalumą ir nepriklausomą viešųjų pirkimų priežiūrą (įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą); 2020 m. šaliai skirtą rekomendaciją sustiprinti sutrumpinto darbo laiko tvarką ir lanksčias darbo sąlygas ir užtikrinti, kad šios priemonės teiktų tinkamą nestandartinėmis užimtumo sąlygomis dirbančių darbuotojų apsaugą; 2019, 2020, 2022, 2023 ir 2024 m. šaliai skirtas rekomendacijas užtikrinti sveikatos ir ilgalaikės priežiūros sistemos atsparumą ir ilgalaikį tvarumą; 2022, 2023 ir 2024 m. šaliai skirtas rekomendacijas perbalansuoti mokestines pajamas pereinant prie ekonomikos augimui palankesnių ir tvaresnių šaltinių; 2019, 2020 ir 2024 m. šaliai skirtas rekomendacijas kurti sparčiai augančias įmones gerinant sąlygas rizikos kapitalo investicijoms ir instituciniams investuotojams, teikti likvidumą ir finansavimą įmonėms, remti nuosavybės vertybinių popierių rinkų plėtrą ir gerinti verslo aplinką ir 2024 m. šaliai skirtą rekomendaciją didinti konkurencingumą gerinant įgūdžius;

(29) kalbant apie bendrą energetinio saugumo prioritetą, į planą įtraukti keli teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimami aktai. Be kitų aktų, jame nurodytas priimtas Energetikos įstatymas, o tarp vis dar rengiamų teisės aktų – galutinis atnaujintas nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas (NEKSVP) ir teisės aktas dėl Velenės kasyklos restruktūrizavimo. Keliomis pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą (visų pirma jo komponentą „REPowerEU“) ir Teisingos pertvarkos fondo pagal ES sanglaudos politiką remiamomis priemonėmis taip pat prisidedama prie bendro energetinio saugumo prioriteto, pavyzdžiui, stiprinant elektros energijos skirstymo tinklą ir planuojant bei finansuojant pastatų energinę renovaciją viešajame sektoriuje ir alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimą. Į planą įtrauktomis reformomis ir investicijomis ketinama įgyvendinti 2022 ir 2023 m. šaliai skirtas rekomendacijas sumažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro spartinant atsinaujinančiųjų energijos

išteklių diegimą ir paskatinti energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimą; taip pat 2022 ir 2023 m. šaliai skirtą rekomendaciją skatinti transporto sektoriaus elektrifikavimą;

(30) kalbant apie bendrą gynybos pajėgumų prioritetą, į planą įtrauktas priimtas Investicijų fondų skyrimo Slovėnijos armijai 2021–2026 m. laikotarpiu aktas, pagal kurį kariuomenei skiriama 780 mln. EUR;

(31) plane pateikiama informacija apie suderinamumą ir, kai tikslinga, papildomumą su ES sanglaudos politikos fondais ir Slovėnijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu. Plane nurodytos kelios politikos sritys, remiamos pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir iš ES sanglaudos fondų lėšų. Be to, į planą įtrauktos atitikties lentelės, parodančios kuriose politikos srityse, finansuojamose pagal 2021–2027 m. Europos sanglaudos politikos programą, atsižvelgiama į kurias konkrečias šaliai skirtas rekomendacijas;

(32) plane pateikiama Slovėnijos viešųjų investicijų poreikių, susijusių su bendrais ES prioritetais, apžvalga. Kalbant apie bendrą teisingos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos prioritetą, įskaitant klimato srities tikslus, plane nustatyti investicijų poreikiai efektyvaus energijos naudojimo, transporto infrastruktūros (geležinkelių) ir tvaraus judumo srityse. Pastarasis apima dviračių infrastruktūrą, daugiarūšio transporto mazgus, taip pat geresnę viešojo transporto infrastruktūrą ir pėsčiųjų infrastruktūrą. Kalbant apie bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo prioritetą, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, plane nustatyti investicijų poreikiai sveikatos priežiūros, ilgalaikės priežiūros ir būsto politikos srityse. Kalbant apie bendrą energetinio saugumo prioritetą, plane nustatyti investicijų poreikiai energetikos sistemų ir tinklų junglumo, gamybos pajėgumų (saulės elektrinių) ir teisingos anglių pramonės regionų pertvarkos srityse. Planu siekiama prisidėti prie Slovėnijos viešųjų investicijų poreikių, susijusių su bendrais ES prioritetais, tenkinimo. Kalbant apie bendrą gynybos pajėgumų prioritetą, plane nustatyti investicijų poreikiai kovinių pajėgumų ir jiems remti reikalingos logistikos, karinės infrastruktūros ir vadovavimo bei kontrolės pajėgumų srityse. Remiantis planu, Rezoliucijoje dėl Slovėnijos ginkluotųjų pajėgų bendrosios ilgalaikės plėtros ir įrangos programos iki 2040 m. planuojama pasiekti, kad, laikantis NATO įsipareigojimo, iki 2030 m. gynybos išlaidos pasiektų 2 % BVP. 20 % gynybos išlaidų planuojama skirti investicijoms;

Komisijos vertinimo išvada

(33) apskritai Komisija laikosi nuomonės, kad Slovėnijos planas atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

BENDRA TARYBOS IŠVADA

(34) Taryba palankiai vertina Slovėnijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir mano, kad jo visapusiškas įgyvendinimas padėtų užtikrinti patikimus viešuosius finansus ir remti valstybės skolos tvarumą, taip pat tvarų ir integracinį augimą;

(35) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą plano vertinimą. Tačiau Taryba prašo Komisijos pateikti būsimų planų vertinimą atskirame dokumente, o ne Komisijos rekomendacijose dėl Tarybos rekomendacijų;

(36) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą grynųjų išlaidų plano vertinimą ir pagrindines plane pateiktas makroekonomines prielaidas, be kita ko, susijusias su išankstinėmis Komisijos gairėmis, taip pat į plano grynųjų išlaidų plano poveikį valdžios sektoriaus deficitui ir skolai. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad makroekonominės ir fiskalinės prielaidos, nors kai kuriais atvejais skiriasi nuo Komisijos prielaidų, be kita ko, siekiant atsižvelgti į atnaujintus makroekonominius ir fiskalinius duomenis, iš esmės yra tinkamai pagrįstos ir paremtos patikimais ekonominiais argumentais. Taryba atkreipia dėmesį į plano plačią fiskalinę strategiją ir perspektyvai kylančią riziką, kuri galėtų turėti įtakos makroekonominio scenarijaus realizavimui ir pagrindinėms prielaidoms bei plano grynųjų išlaidų plano įgyvendinimui. Be to, visų pirma Taryba palankiai vertina tai, kad su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais bendradarbiauta nacionaliniu lygmeniu prieš pateikiant planą. Taryba taip pat pažymi, kad geopolitinė rizika gali daryti spaudimą gynybos išlaidoms;

(37) Taryba tikisi, kad Slovėnija bus pasirengusi prireikus pakoreguoti savo fiskalinę strategiją, kad užtikrintų savo grynųjų išlaidų plano įgyvendinimą. Taryba yra pasiryžusi atidžiai stebėti ekonominius ir fiskalinius pokyčius, įskaitant pokyčius, kuriais grindžiamas plano scenarijus;

(38) Taryba mano, kad būtina laiku iki kito fiskalinės priežiūros etapo surengti tolesnes diskusijas siekiant bendro sutarimo dėl bendrų grynųjų išlaidų augimo tempų poveikio metinei priežiūrai;

(39) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą reformų ir investicijų poreikių bei ketinimų, kuriais reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius, aprašymą ir pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tokių reformų ir investicijų įgyvendinimą. Remdamasi Komisijos pateiktomis ataskaitomis Taryba įvertins tokias reformas bei investicijas ir stebės jų įgyvendinimą Europos semestro kontekste;

(40) Taryba laukia Slovėnijos parengtų metinių pažangos ataskaitų, kuriose visų pirma pateikiama informacija apie pažangą įgyvendinant Tarybos nustatytą grynųjų išlaidų planą ir platesnio masto reformų bei investicijų įgyvendinimą Europos semestro kontekste;

(41) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 17 straipsnį Taryba Slovėnijai turėtų rekomenduoti plane nustatytą grynųjų išlaidų planą,

REKOMENDUOJA Slovėnijai:

1. užtikrinti, kad grynųjų išlaidų augimas neviršytų šios rekomendacijos I priede nustatytų didžiausių rodiklių.

Priimta Briuselyje 2025 m. sausio 21 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. DOMAŃSKI

I PRIEDAS

Didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas
(metinis ir bendras augimo tempai nominaliąja verte)

Slovėnija

Metai		2025	2026	2027	2028
Augimo tempas (%)	Metinis	5,6	4,4	4,1	4,0
	Bendras (*)	12,1	17,0	21,8	26,6

(*) Bendras augimo tempas apskaičiuojamas atsižvelgiant į 2023 bazinius metus. Bendras augimo tempas naudojamas atliekant metinę *ex post*atitikties stebėseną kontrolės sąskaitoje.